

TURVALLISUUS- OHJEET PARTIO- TOIMINTAAN VESILLÄ

2023

TURVALLISUUS- OHJEET PARTIO- TOIMINTAAN VESILLÄ 2023

JULKAISIJA:
Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

KIRJOITTAJAT:
Aleksi Alho
Anni Silvola
Kirsi Honkasalo
Ville Koho
Janne Puikko
Anu Kääriäinen

GRAAFINEN SUUNNITTELU:
Eeva Helle

KANNEN KUVA:
Eeva Helle

Turvallisuusohjeet hyväksytyt
Suomen Partiolaisten hallituksen
kokouksessa 15.9.2022

PARTIO
scout

SISÄLLYS

Alkusanat	4
Vesillä tapahtuvan partiotoiminnan vaatimukset	5
Määritelmiä	5
Ilmoitus toiminnasta.....	6
Partioaluksen ja muiden vesikulkuneuvojen käyttö.....	6
Rekisteröinti ja katsastus	6
Partioaluksen päällikkö	7
Purjehduksen miehistö, päällystö ja muut johtajat	7
Purjehdukset ulkomaille.....	7
Päällystöpattevyudet ja ohjaajantodistukset.....	8
Ohjaajantodistus harjoitusvesialueelle.....	8
Ohjaajantodistus saaristovesialueelle	8
Ohjaajantodistus avomerialueelle	9
Kevytvenepurjehdus ja melonta.....	9
Partioaluksen käyttö vuokraveneenä.....	9
Muu partiotoiminta vesillä.....	9
Määräysten valvonta.....	9
Ohjeita partiotoimintaan vesillä	11
Turvallinen toimintakulttuuri	11
Ennakointi	11
Purjehdus- ja reittisuunnitelma	11
Navigointi ja ohjailu	12
Johtaminen partioaluksella, vahtijärjestelmä	12
Miehistön hyvinvointi.....	12
Hygienia ja ruuanvalmistus	13
Partioaluksen turvallisuussuunnitelma	13
Toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteessa	14
Turvallisuuspoikkeamista ilmoittaminen	15

ALKUSANAT

Partio on kasvatustoimintaa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilölliset ominaispiirteensä huomioon ottaen. Päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen. Partio perustuu vapaaehtoisuuteen ja partioliike on avoin kaikille, jotka hyväksyvät sen päämäärän ja arvopohjan. Suomessa partion kohderyhmänä ovat 7–22-vuotiaat lapset ja nuoret, joiden toimintaa aikuiset ohjaavat ja tukevat.

Tämä vuonna 2022 uudistettu Turvallisuusohjeet partiotoimintaan vesillä kertoo, miten toimitaan turvallisesti merellä, järvillä ja joilla. Ohje täydentää Suomen Partiolaisten (SP) turvallisuusohjetta sekä SP:n ohjeistusta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi (Turvallisesti yhdessä -ohjeet).

Jokaisella partiolaisella on oikeus turvalliseen partiotoimintaan. Turvallisuus ei ole itsestään selvä asia, vaan turvallisuus syntyy siitä, että kaikki ymmärtävät omat vastuunsa ja auttavat muita löytämään oikean asenteen ja oikeat toimintatavat.

Turvallisuusohjeet partiotoimintaan vesillä kattavat yleensä partiotoiminnassa tapahtuvan merenkulun sekä vesillä toimimisen eri muodot, kuten lippukuntien purje- ja moottorialuksilla tapahtuvan partiotoiminnan. Uimiseen, jäällä liikkumiseen, melontaan sekä rajatulla alueella tapahtuviin vesiaktiviteetteihin liittyvät turvallisuusohjeet huomioidaan osin myös partion yleisissä turvallisuusohjeissa.

Ohjeen päivityksessä on huomioitu vuonna 2020 voimaan astunut uusi vesiliikennelaki.

Turvallisuusohjeet partiotoimintaan vesillä sisältää meripartio- sekä vesillä tapahtuvaan toimintaan liittyvien organisaatioiden eri toimijoiden vastuun määrittelyä. Ohjeessa otetaan kantaa lippukuntien rooliin alusten omistajana ja ylläpitäjänä, piirien rooliin alueiden turvallisen veneilykulttuurin ja yhteistoiminnan mahdollistajana sekä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n rooliin turvallisuusohjeista vastaavana ja partiotoimintaa vesillä koordinoivana tahona.

VESILLÄ TAPAHTUVAN PARTIOTOIMINNAN VAATIMUKSET

Tässä osassa kerrotaan, mitä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) vaatii partiotoimintaan vesillä osallistuvilta partiolaisilta ja heidän johtajiltaan. Osaan on kirjattu toiminnan minimivaatimukset. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että laadukkaampaan partiotoimintaan päästään, jos esimerkiksi purjehdusten johtajamäärää voidaan kasvattaa minimivaatimuksista tai päällystö on vaadittua koulutetumpaa.

Tämän turvallisuusohjeen minimivaatimuksia tulee noudattaa toiminnan turvallisuuden järjestämisessä. Jos turvallisuusohjeita laiminlyödään tapahtuman suunnittelussa, ei partiovakuutus korvaa mahdollisia vahinkoja. Tapahtuman johtaja vastaa turvallisen toiminnan suunnittelusta ja toteutumisesta.

Jäsenmaksu on oltava maksettuna kaikilla partiotoiminnassa mukana olevilla partiolaisilla, tämä koskee sekä aikuisia että lapsia. Jäsenmaksunsa maksaneilla partiolaisilla on partiotoiminnan vastuu-, tapaturma-, matkustaja-, matkatavara- ja matkavastuuvakuutus.

MÄÄRITELMIÄ

Turvallisuusohjeet partiotoimintaan vesillä täydentävät Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n (SP) yleisiä turvallisuusohjeita, ja niitä on noudatettava partiotoiminnassa vesillä. Ohje tulee voimaan 2.4.2023, ja se korvaa vuonna 2008 hyväksytyt Turvallisuusmääräykset partiotoimintaan vesillä.

Näissä määräyksissä on käytetty sanamuotoa ”tulee tehdä...”, kun käsitellään sellaisia asioita, jotka ovat pakollisia.

- **Partiotoiminnalla** tarkoitetaan toimintasuunnitelman mukaista toimintaa tai toimintaa, joka on lippukunnan, piirin tai keskusjärjestön johdon tiedossa. Partiotoiminnaksi vesillä katsotaan partiolaisten liikkuminen vesillä hallinnassaan ja määräysvallassaan olevalla vesikulkuneuvolla riippumatta siitä, onko vesikulkuneuvo partioalus vai ei.
- **Vesikulkuneuvolla** tarkoitetaan veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen käytettävää alusta, kulkuneuvoa ja välinettä.
- **Meripartiolippukunnalla** tarkoitetaan näissä määräyksissä partiolippukuntaa, joka järjestää partiotoimintaa vesillä.
- **Partioalus** on moottorilla tai purjeilla kulkeva vesikulkuneuvo, jota käytetään vakituisesti partiotoimintaan vesillä.
- **Purjehduksella** tarkoitetaan partiotapahtumaa, jossa liikutaan partiolippukunnan käytössä olevalla vesikulkuneuvolla riippumatta siitä, kuljetaanko purje- tai konealuksella. Purjehdukset voivat olla iltä-, päivä-, viikonloppu- tai matkapurjehduksia. Matkapurjehduksella tarkoitetaan vähintään kolme yötä kestävää purjehdusta.
- **Tilapäisellä kuljetuksella** tarkoitetaan muun partiotoiminnan tukemiseksi tehtävää tilapäistä kuljetusta vesillä.

ILMOITUS TOIMINNASTA

Lippukunnanjohtaja vastaa lippukunnan toiminnan turvallisuudesta - myös partiotoiminnassa vesillä. Lippukunnanjohtajan tiedossa tulee olla kaikki lippukunnan toimintaan kuuluvat purjehdukset, matkapurjehdukset ja muu vesillä tapahtuva toiminta.

Aluksen päällikkö ilmoittaa tapahtumasta lippukunnanjohtajalle ennen purjehdusta. Vaihtoehtoisesti purjehduksen järjestämisestä tulee olla päätös johtajaneuvoston tai hallituksen pöytäkirjassa tai lippukunnan purjehduskalenterissa.

Lippukunnanjohtajan tai erikseen nimettävän maissa olevan henkilön tulee tietää vähintään aluksen päällikkö, purjehduksen ajankohta, purjehduksen reittisuunnitelma tai purjehdusalue, paluuaika sekä purjehdukselle osallistuvien henkilöiden lukumäärä.

Matkapurjehduksista on hyvä ilmoittaa myös partiopiiriin toimistoon.

Ulkomaanpurjehduksista tulee ilmoittaa Suomen Partiolaisten keskustoimiston infoon. Yhteystiedot ovat keskusjärjestön verkkosivuilla www.partio.fi.

PARTIOALUKSEN JA MUIDEN VESIKULKUNEUVOJEN KÄYTTÖ

Partioalusta tai muita vesikulkuneuvoja käytettäessä on aina varmistettava siitä, että alus, aluksen päällikkö ja miehistö täyttävät vesiliikennelain ja muun lainsäädännön asettamat vaatimukset. Esimerkiksi, jos aluksella on luvanvarainen radiolaitte kuten Meri-VHF-radio, on aluksella oltava henkilö, jolla on oikeus käyttää kyseistä laitetta. Vesiliikennelain ja muun lainsäädännön lisäksi partioaluksella on noudatettava Turvallisuusohjeet partiotoimintaan vesillä määräyksiä.

Aluksen omistajan, kuten partiolippukunnan tai sen taustayhteisön, on huolehdittava aluksen luovuttajalle kohdistuvien velvollisuuksien täyttamisestä. Vesikulkuneuvojen luovutettaessa on varmistettava siitä, että sen kuljettajalla, ohjailijalla tai hallitsijalla on lainsäädännön edellyttämä ikä, kyky ja taito. Luovuttajan on varmistettava siitä, että luovutettava vesikulkuneuvo on luovutushetkellä kyseiselle vesialueelle ja siihen liittyviin olosuhteisiin nähden rakenteeltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen. Vesikulkuneuvon käyttäjälle on annettava riittävä opastus sen turvalliseen käyttöön.

Ympäristönsuojeluun on partioaluksella kiinnitettävä erityistä huomiota. Aluksella on toimittava siten, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa, haittaa tai häiriötä luonnolle, ympäristölle, kalastukselle, luonnon virkistyskäytölle eikä muullekaan yleiselle tai yksityiselle edulle.

Purjehduksella tulee käyttää hyväksytyjä pelastusliivejä, kelluntapukineita tai pelastuspukuja, jotka kokoluokaltaan ja kantavuudeltaan vastaavat henkilön kokoa ja painoa. Pelastusliivien käytöstä voidaan väliaikaisesti luopua vain, jos aluksen päällikkö katsoo sen olevan ehdottoman turvallista.

REKISTERÖINTI JA KATSASTUS

Partioalus tulee rekisteröidä kuten lainsäädäntö määrää. Vesiliikennelain mukaan moottorilla varustettu vesikulkuneuvo, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 15 kilowattia, sekä moottorilla tai purjeella varustettu vesikulkuneuvo, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan vähintään 5,5 metriä, on rekisteröitävä. Partioaluksena käytettävät liikenneasioiden rekisteriin rekisteröidyt huviveneet ja -alukset katsastetaan Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n katsastusohjeiden mukaisesti.

Mikäli partioalus on rekisteröity alusrekisterilain mukaiseen alusrekisteriin esimerkiksi matkustaja-alukseksi, partioalus katsastetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Partioaluksen tulee täyttää katsastusvaatimukset aina kun sitä käytetään partiotoimintaan vesillä. Katsastusvaatimukset määrittävät vene-, merenkulku ja turvallisuusvarusteet, jotka aluksella on vähimmillään oltava.

Lippukunnan tulee ilmoittaa suoritetusta katsastuksesta piiriin meripartio-ohjaajalle joka vuosi ennen kesäkuun loppua. Piiriin meripartio-ohjaaja voi vaatia aluksen katsastustodistusta nähtäväksi.

PARTIOALUKSEN PÄÄLLIKKÖ

Partioaluksen päällikkö on vastuussa aluksen ja sillä olevien henkilöiden turvallisuudesta lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Päällikkö vastaa aluksen merikelpoisuudesta. Hän on myös vastuussa siitä, että aluksella noudatetaan hyviä partio- ja merimiestapoja ja näitä turvallisuusohjeita.

Partioaluksen päälliköllä tulee olla käytettävälle vesialueelle oikeuttava ohjaajantodistus. Ohjaajantodistuksen lisäksi partioaluksen päälliköllä on aina oltava lippukunnan hallituksen myöntämä oikeus toimia aluksen päällikkönä kyseisellä aluksella ja vesialueella. Kevytveneeseen päälliköltä ei vaadita ohjaajantodistusta.

Päällikön tulee tuntea ja hallita käytettävä alus hyvin sekä tuntea lippukunnan laatimat toimintaohjeet vaara- ja onnettomuustilanteiden varalle.

Jos partiotapahtuma järjestetään muulla kuin partioaluksella, tapahtumalla tulee olla SP:n turvallisuusohjeiden mukainen vastuullinen johtaja tai vastuulliset johtajat. Johtajan tai johtajien tulee varmistua siitä, että alus on asianmukaisesti katsastettu ja että sillä on tämän ohjeen määrittelyyn rinnastettava riittävän pätevä ja kokenut miehistö. Aluksen päällikkö on tällöin vastuussa turvallisuudesta ja tapahtuman johtaja toiminnan partiomaisuudesta.

Päällikkyyden luovutuksesta ja sen vastaanotosta tulee heti ilmoittaa kaikille aluksessa oleville, ja siitä on tehtävä merkintä aluksen lokikirjaan.

PURJEHDUKSEN MIEHISTÖ, PÄÄLLYSTÖ JA MUUT JOHTAJAT

Purjehduksella tulee partioaluksen päällikön lisäksi olla miehistö, jonka tulee olla riittävä niin aluksen turvalliseen käsittelyyn kuin turvallisen ja mielekkään partiotoiminnan järjestämiseen osallistujien määrä, ikä ja kokemus huomioon ottaen.

Purjehduksen päällystöön valitaan vähintään kaksi johtajaa, jotka toimivat työparina (kippari ja försti). Mikäli purjehduksella on mukana sudenpentuja tai seikkailijoita, tulee päällikön olla vähintään 18-vuotias. Toisen johtajan tulee olla vähintään 15-vuotias. Tarpojien ja samoajien purjehduksen päällikkönä voi toimia vähintään 15-vuotias, jos lippukunnan hallitus katsoo, että hän on pätevä toimimaan päällikkönä kyseisellä purjehduksella.

PURJEHDUKSET ULKOMAILLE

Ulkomaille suuntautuva purjehdus katsotaan ulkomaan partiomatkaksi, kuten Suomen Partiolaisten turvallisuusohjeet määräävät.

Aluksen päällystön on täytettävä matkanjohtajille asetetut vaatimukset.

Jos lippukunta suunnittelee valtamerialueelle suuntautuvia purjehduksia, tulee ottaa yhteyttä SP:n meripartioryhmään noin vuotta ennen suunniteltua purjehdusta. Ryhmä antaa ohjeita ja opastusta matkan valmisteluun sekä punnitsee tapauskohtaisesti, onko purjehdukselle lähtijöillä tarvittava osaaminen ja kokemus.

PÄÄLLYSTÖPÄTEVYYDET JA OHJAAJANTODISTUKSET

Partioalusten ohjaajantodistuksia myönnetään harjoitus-, saaristovesi- tai avomerialueilla suoritettavia purjehduksia varten tämän turvallisuusohjeen mukaisesti. Lippukunnan, piirin meripartio-ohjaajan tai SP:n meripartio-ohjaajan myöntämä ohjaajantodistus merkitään partiorekisteriin.

Lippukunnan hallitus voi myöntää oikeuden toimia aluksen päällikkönä tietyllä aluksella, kun henkilöllä on vesialueelle tarvittava ohjaajantodistus ja hän on saanut riittävän opastuksen aluksen turvalliseen käyttöön. Lippukunnan hallituksen myöntämä oikeus toimia tietyn aluksen päällikkönä merkitään partion jäsenrekisteriin.

Mikäli alus on varustettu luvanvaraisella radiolaitteella, tulee aluksen päälliköllä olla sen käyttämiin oikeuttava radiotodistus. Päällystön ensiaputaitojen tulee olla ajan tasalla: joko voimassa oleva EA1-kortti tai vastaavat tiedot ja taidot, joita harjoitellaan säännöllisesti

Meripartiokursseilla koulutetaan partioaluksille miehistöä ja päälliköitä sekä luodaan edellytyksiä turvalliseen partiotoiminnalle vesillä.

Ohjaajantodistus harjoitusvesialueelle

Lippukunnan hallitus voi myöntää ohjaajantodistuksen ja oikeuden toimia aluksen päällikkönä alukselle erikseen määritellyllä harjoitusvesialueella henkilölle, jolla on olosuhteisiin nähden tarvittava ikä, kyky ja taito vesikulkuneuvon hallitsemiseksi. Partioaluksen päällikön vähimmäisikä on 15 vuotta. Todistus oikeuttaa haltijansa toimimaan erikseen määritellyn aluksen päällikkönä suotuisissa olosuhteissa. Piirin meripartio-ohjaaja hyväksyy aluskohtaisen harjoitusvesialueen.

Ohjaajantodistuksen harjoitusvesialueelle saamisen muut edellytykset:

- suoritettu veneohjaajakurssi tai vastaavat taidot
- on saanut riittävän käytännön koulutuksen aluksen ohjailuun, käsittelyyn sekä turvallisen partiopurjehduksen johtamiseen
- on saanut riittävän perehdytyksen aluksen turvalliseen käyttöön

Lippukunnan tulee toimittaa piirin meripartio-ohjaajalle tieto myöntämistään ohjaajantodistuksista harjoitusvesialueelle.

Ohjaajantodistus saaristovesialueelle

Piirin meripartio-ohjaaja voi lippukunnan anomuksesta myöntää ohjaajantodistuksen saaristovesialueelle 18 vuotta täyttäneelle partiolaiselle.

Ohjaajantodistuksen saaristovesialueelle saamisen muut edellytykset:

- SP:n meripartion koulutusjärjestelmän mukaisen förstikurssin suoritus, tai tätä korkeamman meripartion koulutusjärjestelmän mukaisen koulutuksen suoritus, tai korkeampi muu merenkulkututkinto ja vastaavat taidot
- taito käsitellä alusta saaristoalueella kaikkina vuorokaudenaikoina
- taito johtaa ja kouluttaa miehistöä
- suoritettu EA 1 -kurssi tai todetut vastaavat taidot
- riittävä käytännön purjehduskokemus

Ohjaajantodistus oikeuttaa haltijansa toimimaan partioaluksen päällikkönä saaristovesialueella. Saaristovesialue kattaa Suomen rannikot, järvet, Suomenlahden perukan Viipurinlahdelle ja Saimaan kanavan, sekä suotuisissa olosuhteissa Ahvenanmeren, Merenkurkun ja välin Helsinki-Tallinna.

Ohjaajantodistus avomerialueelle

SP:n meripartioryhmä voi myöntää ohjaajantodistuksen avomerialueelle vastuuntuntoiselle, vähintään 20 vuoden ikäiselle partiojohtajalle lippukunnan johtajan anomuksen ja piirin meripartio-ohjaajan lausunnon perusteella.

Henkilön tulee täyttää alempien ohjaajantodistusten vaatimukset, ja hänellä tulee olla hyvä arvostelu- ja johtamiskyky sekä kyky ylläpitää hyvää järjestystä ja partiohenkeä.

Ohjaajantodistuksen avomerialueelle saamisen muut edellytykset:

- suoritettut SP:n kipparikurssi tai sitä korkeampi merenkulikututkinto ja todettu vastaava pätevyys
- suoritettu partiojohtajan peruskurssi
- meri-VHF-radiopuhelimen käyttöön oikeuttava pätevyystodistus (SRC-tutkintotodistus)
- SP:n tai vastaavan pelastautumiskurssin suorittaminen
- riittävä käytännön purjehduskokemus partioaluksen päällikkönä

Avomeriohjaajantodistus oikeuttaa haltijansa toimimaan partioaluksen päällikkönä kaikilla aluksen katsastuksen edellyttämällä vesialueella.

KEVYTVENEPURJEHDUS JA MELONTA

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan kevytvenetoimintaan, soutuveneellä liikkumiseen ja melontaan. Kevytvene on purjellolla, jossa ei ole kölipainoa. Lippukunta vastaa käyttämiensä kevytveneiden merikelpoisuudesta. Jollailtaessa ja melottaessa rajatulla alueella on suositeltavaa käyttää turvavenettä.

Kevytveneessä tulee olla vesitiiviit säiliöt tai irralliset ponttonit, jotka kelluttavat veneen täydessä vesilastissa, sekä yöllä toimittaessa lainmukaiset valot. Lisäksi kevytvenepurjehduksella tulee olla varusteena vähintään airot tai mela, tyhjennysväline ja riittävän pitkä hinausköysi.

Jokaisella kevytvenepurjehduksella tulee olla vastuuhenkilö.

Kevytveneissä, soutuveneissä ja kanooteissa tulee aina käyttää pelastusliivejä. Jos veden lämpötila on alle 15 astetta, kevytveneessä on suositeltavaa käyttää myös kuiva- tai märkäpukua.

Melottaessa muualla kuin rannan läheisyydessä rajatulla alueella noudatetaan soveltuvin osin Melonnan turvallisuusohjeita (Melonta- ja soutuiliitto ry).

PARTIOALUKSEN KÄYTTÖ VUOKRAVENEENÄ

Käytettäessä partioalusta vuokraveneenä on huomioitava vesiliikennelain, merilain ja liikenteen palveluista annetun lain sekä muun mahdollisen lainsäädännön edellytykset alukselle ja aluksen päällikölle.

Tällaisessa toiminnassa on suositeltavaa poistaa tai peittää partioaluksen partiotunnukset mahdollisten mukaan.

MUU PARTIOTOIMINTA VESILLÄ

Tilapäisellä kuljetuksella tarkoitetaan muun partiotoiminnan tukemiseksi tehtävää tilapäistä kuljetusta vesillä. Tilapäistä kuljetusta on esimerkiksi suojaisten vesistön ylitys tai ihmisten kuljetus mantee-reelta saareen ja takaisin. Tilapäisessä kuljetuksessa vesillä ei tarvitse huomioida tämän määräyksen vaatimuksia ohjaajantodistuksista tai aluksen katsastuksesta. Käytettävän aluksen tulee olla muuten merikelpoiseksi todettu, ja sen päälliköllä tulee olla tietoa merenkulusta ja kokemusta vesillä liikkumisesta. Tilapäinen kuljetus tehdään yksistään aluksen päällikön vastuulla, ja tämä tulee selvittää hänelle ennen kuljetuksen alkua. Tilapäisenkin kuljetuksen aikana on suositeltavaa käyttää pelastusliivejä.

MÄÄRÄYSTEN VALVONTA

Lippukunnan hallitus vastaa lippukunnan toiminnan turvallisuudesta. Lippukunnan johtajan tai hallituksen erikseen nimeämän toimihenkilön tulee tuntee nämä määräykset sekä pääpiirteittäin muut vesillä liikkumisesta annetut määräykset ja valvoa niiden noudattamista omassa lippukunnassaan. Hänen on valvottava, että alusten päällystö hankkii tarpeelliset tiedot lainsäädännön muutoksista ja muista määräyksistä, jotka koskevat vesillä liikkumista.

Lippukunnan johtaja tai erikseen nimetty toimihenkilö huolehtivat lippukunnassa seuraavista tehtävistä:

- yhteydenpito piirin meripartio-ohjaajaan
- lippukunnan alusten katsastuksista ja merikelpoisuudesta huolehtiminen
- ohjaajatodistusten haltijoiden tietojen ja taitojen tarkkailu sekä näiden määräysten valvonta lippukunnassa
- huolehtiminen lippukunnan jäsenten osallistumisesta tarvittaviin piirin ja SP:n meripartiokoulutuksiin

Piirin, jonka alueella toimii meripartiolippukuntia, tulee valita piirille meripartio-ohjaaja ja tarvittaessa perustaa meripartiojaosto, -toimikunta, tai vastaava toimielin. Piirin meripartio-ohjaajan tulee valituksi tultuaan ilmoittaa nimensä ja yhteystietonsa SP:n meripartioyryhmälle sekä oman piirinsä meripartiolippukunnille.

Piirin meripartio-ohjaajan tehtäviin kuuluu:

- koordinoida vesillä tapahtuvaa partiotoimintaa piirissä ja vastata siihen liittyvistä kirjauksista
- toimia linkkinä SP:n meripartioyryhmän, piirin ja lippukuntien välillä
- edistää vesillä tapahtuvan partiotoiminnan turvallisuutta piirissä, sekä kannustaa ja tukea lippukuntia vesillä tapahtuvan partiotoiminnan turvallisuuden kehittämisessä
- ohjaajatodistusten myöntäminen ja kirjaus saaristovesialueelle
- avomeriohjaajatodistusten hakemusten käsittely ja pätevyysien varmistaminen
- poikkeamaraporttien kerääminen ja käsittely
- vastata meripartiokoulutusten koordinoinnista ja toteuttamisesta piirissä
- vastata vesillä tapahtuvan partiotoiminnan näkyvyydestä ja viestinnästä piirissä
- edustaa meripartiolippukuntia piirin toiminnassa

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:ssä (SP-FS) meripartiotoimintaa sekä partiotoimintaa vesillä valvoo ja ohjaa SP:n meripartioyryhmä, jonka puheenjohtajasta näissä määräyksissä käytetään nimitystä SP:n meripartio-ohjaaja. SP:n meripartio-ohjaajalla on samat oikeudet ja velvollisuudet koko maassa kuin piirien meripartio-ohjaajilla omassa piireissään.

OHJEITA

PARTIOTOIMINTAAN VESILLÄ

TURVALLINEN TOIMINTAKULTTUURI

Ennakointi

Partiotoiminnassa vesillä toteutetaan partiokasvatusta partiotaluksilla. Vesillä tapahtuvan partiotoiminnan suunnittelussa on otettava huomioon partiokasvatuksen toteutumisen lisäksi erityisesti turvallisuusasiat.

Toiminta on suunniteltava huolellisesti etukäteen ja varauduttava myös suunnitelmien muutoksiin. Ennakoon suunnittelussa toimintakaudessa huomioidaan turvallisen purjehduskauten edellytykset sekä koulutuksen määrä ja nousujohteisuus. Toiminta suunnitellaan siten, että jokainen yksittäinen purjehdus pystytään toteuttamaan turvallisesti.

Lippukunnan purjehduskalenteria pidetään ajan tasalla. Suunnitelmassa on määritelty riittävän tarkasti määritelmät miehistön pätevyyksille ja alustavat reittisuunnitelmat sekä osallistujien tiedottaminen. Purjehdusten aikana lippukunnalla on myös maissa henkilö, joka tietää tapahtuman osallistujat ja suunnitelman.

Muutoksia suunnitelmiin voivat aiheuttaa esimerkiksi sään muuttuminen, sairastumiset, varuste- ja kalustovauriot. Oikea varustautuminen, riittävät tiedot ja taidot sekä oikeanlainen asennoituminen luontoa ja muita ihmisiä kohtaan ovat olennaisia turvallisuuden ja purjehduksen onnistumisen kannalta.

Tieto aluksen kunnosta tulee aina siirtää seuraaville käyttäjille. Tämän turvaamiseksi huomioita tulee kirjata tarkasti esimerkiksi aluksen lokikirjaan tai sopia jokin muu tapa välittää tietoa lippukunnan kippareiden välillä.

Purjehdus- ja reittisuunnitelma

Purjehduksen suunnittelussa on huomioitava muun muassa purjehduksen kesto, purjehdusalue, vuodenaika, säätila, päällystön ja miehistön määrää sekä osallistujien ikä ja kokemus. Purjehdukselle lähdeettäessä on suunniteltava aikataulu, ohjelma ja koulutus, muonitus, polttoaine- ja vesitäydennykset sekä hygienian ja henkilökohtaisen huollon toteuttaminen.

Purjehduksen reittisuunnitelma on kuvaus siitä, miten yksittäinen merimatka toteutetaan turvallisesti. Reittisuunnitelma voidaan laatia suullisesti tai kirjallisesti merikarttaan sitoen.

Reittisuunnitelma on hyvä käydä läpi yhdessä päällystön ja miehistön kesken. Reittisuunnitelma sisältää käytettävät reitit ja väylät, mahdolliset varareitit ja suojasatamat, aikataulun, käytettävät navigointimenetelmät sekä muut huomiotavat asiat. Muita huomioitavia asioita voivat olla esimerkiksi laivaliikenteen reitit ja aikataulut, muut merenkulullisesti vaativat alueet ja käytettävät purjeet.

Purjehduksen alkaessa tehty reittisuunnitelma auttaa ennakoimaan purjehduksen aikaisia tapahtumia ja helpottaa yhteistyötä aluksella. Reittisuunnitelmaa toteuttaessa tulee arvioida myös purjehdukseen liittyviä riskejä, kuten sää ja olosuhteet, miehistön osaamistaso, reitin haastavuus tai mahdolliset yllättävät alukseen kohdistuvat tekniset viat tai vauriot.

Navigointi ja ohjailu

Merimatka on suunniteltava huolellisesti etukäteen ja päätettävä, miten navigoidaan ja mitä menetelmiä käytetään paikanmäärittämiseen. On tärkeää käyttää tehokkaasti eri lähteistä saatavaa informaatiota ja merenkulkulaitteita. Reittisuunnitelmaa, havaintoja, merkintäpaikkaa ja navigointijärjestelmien tuottamaa tietoa jatkuvasti vertailemalla ja arvioimalla saavutetaan paras tarkkuus.

Valmistaudu tulevaan, ole ainakin askeleen edellä:

- Valitse, mitä paikanmäärittämenetelmiä käytät
- Käytä aina useampaa kuin yhtä menetelmää
- Sovella eri menetelmiä tilanteen mukaisesti

Navigointi voi perustua esimerkiksi optiseen havaintojen tekoon merimaastosta, elektronisten paikanmäärittämenetelmien käyttöön, tutkimattaukseen tai merkinnänpitoon. Käytettävien paikanmäärittämenetelmien valintaan vaikuttavat aluksen ominaisuudet ja käytettävissä olevat laitteet, sää ja olosuhteet sekä purjehdusreitti ja merialue sekä osaaminen ja kokemus.

Muista: jokainen menetelmä sisältää heikkouksia ja virhemahdollisuuksia. Harjoittele vaativia olosuhteita varten säännöllisesti!

Navigointi tapahtuu tehtyyn reittisuunnitelmaan pohjautuen. Käytössä on oltava ajantasaiset kartat ja navigointivälineet. Päälylystöllä tulee olla riittävä opastus aluksen navigointivälineistön käyttöön.

Jatkuva ja yksityiskohtainen kommunikointi ohjailussa, tähytyksessä ja navigoinnissa on keskeinen osa turvallista ohjailua. Erityisesti ohjailu- ja navigointivastuun vaihdon huolellisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Päälylystön tulee jatkuvasti varmistua siitä, että aluksen sijainti on tiedossa.

Johtaminen partioaluksella, vahtijärjestelmä

Partioaluksella päälylystö on vastuussa siitä, että koulutus ja toiminta ovat partiomenetelmän mukaisia. Tyypillisesti partioaluksella toteutetaan koulutuspurjehduksia partion eri ikäkausille, mikä vaatii aluksen kipparilta ja förstiltä tarkkaa valmistautumista ja ennakoitua.

Päälylystö vastaa siitä, että nuoret johtajat osallistuvat koulutuksen ja ohjelman järjestämiseen partio-ohjelman ja partiomenetelmän mukaisesti. Kipparit ja förstit eivät välttämättä ole ainoita aluksen kouluttajia, vaan vastuuta voi olla myös esimerkiksi vahtipäälylyksillä. Partioaluksella nuoretkin partiolaiset ovat osa miehistöä, eivätkä pelkkiä matkustajia.

Vahtijärjestelmä on oivallinen koulutusväline, joka auttaa purjehduksen osallistujia harjoittelemaan aluksen tehtäviä turvallisesti ryhmän jäsenenä. Vahtijärjestelmän avulla voidaan myös rytmittää osallistujien lepo- ja harjoitteluaiakaa pidemmällä purjehduksilla, sekä huolehtia siitä että tehtävät jakautuvat tasaisesti kaikille.

Miehistön hyvinvointi

Turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, millaisia vuorovaikutustilanteet aluksessa ovat ja miten ihmisiä niissä kohdataan. Partion Turvallisesti yhdessä -ohjeessa on määritelty tarkemmin lasten ja nuorten arvostavan kohtaamisen periaatteita.

Partiopurjehdukselle osallistujan on saatava etukäteen riittävästi tietoa valmistautumisesta, varusteista ja purjehduksen suunnitelmasta. Päälylystöllä on ilmoittautumisjärjestelmän kautta oltava riittävästi tietoa osallistujista, jotta voidaan huomioida osallistujien erityistarpeet suunnittelussa ja arvioida, onko kaikilla osallistujilla riittävät edellytykset purjehdukselle osallistumiseen. Tapahtuman aikana kipparilla tulee olla myös kyky arvioida, onko kaikilla osallistujilla edellytykset jatkaa purjehdusta mielekkäällä ja turvallisella tavalla sekä keskeyttää se tarvittaessa.

Purjehduksen aikana huolehditaan ikätason mukaan osallistujien riittävästä tiedonsaannista selkein ohjein ja neuvoin. Palautetta toiminnasta annetaan ikätasoon sopivalla tavalla ja harjoitellaan myös palautteen käyttöä ryhmän toiminnasta koko miehistön kanssa sekä esimerkiksi vahdin jälkeen käydyin vahtipalautteen avulla. Keskusteluissa rohkaistaan osallistujia tuomaan omia kysymyksiä, huolia ja toiveita. Arvostavan kohtaamisen periaatteiden mukaan toimittaessa jokainen osallistuja voi luottaa kouluttajiin ja tuntee olonsa turvallisiksi.

Hygienia ja ruuanvalmistus

Veneolosuhteissa tulee olla selkeät, kaikkien tietämät toimintatavat henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimiseen. Erityisesti käsien puhtaus on tärkeää myös veneolosuhteissa. Käsienpesumahdollisuuden puuttuessa on käytettävä desinfiioivia käsihuuhteita.

Myös veneessä pätevät turvallisen ruoanvalmistuksen säännöt. Tärkeintä on välttää helposti pilaantuvien elintarvikkeiden ja ruokien säilyttämistä liian kauan vaaravyöhykelämpötilassa (+6 – +60 °C). Helposti pilaantuvat tuotteet on säilytettävä riittävän kylmässä ja kylmätilan lämpötilaa pitää tarkkailla. Keittiön ja ruoanvalmistusvälineiden puhtaudesta on huolehdittava.

Juomaveden tankkauksessa ja säilytyksessä pitää olla huolellinen sekä seurata veden laatua koko purjehduksen ajan. Aluksella on syytä pitää mukana erillistä juomavettä varalla. Erityisesti ulkomaille suuntautuvilla purjehduksilla on aiheellista harkita paremmin säilyvää pullovetä, vedenpuhdistimien käyttöä tai juomaveden keittämistä.

PARTIOALUKSEN TURVALLISUUSUUNNITELMA

Partioalukselle on suositeltavaa laatia turvallisuussuunnitelma, joka sisältää toimintaohjeet vaara- ja onnettomuustilanteissa toimimiseen.

Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena on tukea partioaluksen päällikön toimintaa purjehduksen johtamisessa ja erityisesti erilaisissa poikkeustilanteissa. Hyvä turvallisuussuunnitelma tarjoaa valmiit toimintamallit myös lippukunnanjohtajalle ja piirin meripartio-ohjaajalle kriisitilanteisiin.

Turvallisuussuunnitelma voi sisältää esimerkiksi seuraavia osia:

- Aluksen tiedot
- Riskiarvio
- Turvallisuuskaavio
- Hätätilanteiden toimenpidekortit
- Muut toimenpidekortit ja ohjeet
- Avun hälyttäminen
- Kriisiviestintäohje

Lippukunnan on suositeltavaa kartoittaa partioaluksen käyttöön liittyvät riskit ja suunnitella, miten niihin varaudutaan. Alukseen ja merenkulkuun liittyvien riskien lisäksi on huomioitava työskentelyturvallisuus myös telakointien, huoltojen ja vastaavien toimien yhteydessä. Huomiota on erityisesti kiinnitettävä:

- suojavaikeneiden saatavuuteen ja niiden käyttöön
- kaikkien osallistujien riittäviin tietoihin ja taitoihin työkalujen käytöstä sekä yleisesti turvallisista työskentelytavoista
- alaikäisten tai kokemattomien valvontaan ja ohjaamiseen
- korkealla kuten mastossa työskentelyyn, sekä nosto- ja sähkötöissä

Turvallisuussuunnitelmaan voi liittää myös muita aluksen käyttöön tai purjehduksen järjestämiseen liittyviä ohjeita. Tällaisia ovat esimerkiksi toimintaohjeet merivahdille, ohjaajantodistukset ja päällystöpätevyudet, harjoitusvesialueen rajat sekä erilaisten harjoitusten ja koulutusten järjestämisen seuranta.

TOIMINTA ONNETTOMUUS- JA VAARATILANTEESSA

Partioaluksen päällikön on käytettävä kaikkia tarvittavia keinoja avun hälyttämiseksi onnettomuustilanteessa.

1. Toimi partioaluksen toimintaohjeiden mukaisesti!

2. Merihädässä tai vaaran uhatessa aluksella olevia hälytä apua seuraavasti:

Merellä: +358 294 1000 sekä VHF-kanava 16 / VHF-DSC 70

Sisävesillä: 112 sekä VHF-kanava 16 / VHF-DSC 70

Kiireettömissä tilanteissa Suomen vesillä: 0800 30 22 30 (Trossi)

Yleinen hätänumero 112 ja Suomen meripelastus +358 294 1000 toimivat myös ulkomailta.

3. Voit tarvittaessa olla yhteydessä myös

SP:n kriisiviestintäpäivystykseen (09) 8865 1155.

4. Ilmoita tapahtuneesta lippukunnanjohtajalle tai lippukunnan meripartiotoiminnasta vastaavalle henkilölle sekä tarvittaessa piirinjohtajalle. Tärkeintä on muodostaa tosiasioihin perustuvaa tietoa tapahtumasta ja sen syistä.

5. Median yhteydenotot ohjataan suoraan omaan partiopiiriin.

6. Neuvo tapahtumaan osallisia välttämään tietojen jakamista sosiaaliseen mediaan tai ulkopuolisille. Kriisiviestintä on luottamuksellista.

7. Käynnistä jälkipuinti tarvittaessa.

Merihädän määritelmä ei ole yksiselitteinen. Vallitseva tilanne suhteessa päällystön ja miehistön pätevytyteen ja toimintakykyyn määrittävät sen, tarvitaanko ulkopuolista apua. Kuitenkin aina kun tilanteesta voi aiheutua vaaraa aluksessa oleville, kyseessä on merihätä. Viisas pyytää apua ajoissa.

Tilanteita, joissa on kyseessä merihätä ja avun hälyttäminen on tarpeen:

- alus vuotaa
- aluksella on tulipalo
- mies yli laidan
- alus joudutaan jättämään

Tilanteita, joissa on kyseessä vaaratilanne ja avun hälyttäminen voi olla tarpeen:

- konevika
- karille ajo
- törmäys
- hätäankkurointi
- sairaskohtaus

Jos epäroit mitä tehdä, hälytä apua!

Lähde: Apua! - Veneilijän turvallisuusopas (Rajavartiolaitos, 2017)

TURVALLISUUSPOIKKEAMISTA ILMOITTAMINEN

Suomen Partiolaisten meripartioryhmä kerää tietoa partiotoiminnassa vesillä sattuneista poikkeamatilanteista. Näitä ovat onnettomuustilanteet, vaaratilanteet ja muut turvallisuushavainnot, kuten laitteiden rikkoutuminen tai erilaiset läheltä piti -tilanteet. Piirin meripartio-ohjaaja ja SP:n meripartio-ohjaaja antavat neuvoja ilmoituksen antamiseen. Poikkeamatilanteista voi ilmoittaa sähköisellä lomakkeella, joka löytyy osoitteesta meripartion Internet-sivuilta.

Lomakkeella voit tehdä turvallisuusohjeiden partiotoimintaan vesillä mukaisen ilmoituksen onnettomuustilanteesta, vaaratilanteesta tai muusta turvallisuushavainnosta partiotoiminnassa vesillä. Ilmoituksen tarkoituksena on turvallisuuden ja turvallisuustiedon parantaminen partiotoiminnassa vesillä. Tarkoituksena ei ole etsiä syyllisiä tai virheitä.

Turvallisuushavainnoista ilmoittamisessa on suositeltavaa panostaa erityisesti tapahtuman sanalliseen kuvaukseen, syiden arviointiin sekä kertomaan, miten tilanteessa toimitte. Tärkein osa on parannusehdotukset ja suositukset - niiden avulla me kaikki meripartiolaiset voimme oppia tapahtuneesta.

PARTIO
scout

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY